

Vägverkets föreskrifter om kursplan, behörigheter A och A1;

Utkom från trycket
den 29 juni 2007

beslutade den 11 juni 2007.

Vägverket föreskriver¹ med stöd av 7 och 12 §§ förordningen (1998:978) om trafikskolor följande.

1 kap. Kursplanens uppbyggnad och struktur

1 § Utbildningen för körkort skall innehålla följande moment.

1. Manövrering, fordon och miljö,
2. körning i olika trafikmiljöer,
3. resande med motorcykel i speciella sammanhang, och
4. personliga förutsättningar och mål.

De fyra momenten skall delas upp på följande två kunskapsområden.

1. Teori och färdighet, och
2. självvärdering.

2 kap. Manövrering, fordon och miljö

Syfte

1 § Momentet *manövrering, fordon och miljö* syftar till att eleven skall lära sig att manövrera sin motorcykel och göra detta på ett säkert och miljövänligt sätt. Samtidigt skall eleven utveckla en realistisk uppfattning om sin egen förmåga att göra detta. I detta ingår att eleven skall lära sig att använda rätt körteknik i olika situationer, motorcykelns konstruktion, funktion, olika skyddssystem, betydelsen av att använda personlig skyddsutrustning på rätt sätt och sambanden mellan körsätt och miljöpåverkan. Dessutom skall eleven utveckla sin förmåga att reflektera över händelser under utbildningen

¹ Jfr rådets direktiv 91/439/EEG av den 29 juli 1991 om körkort, (EGT L 237, 24.8.1991, s. 1, Celex 31991L0439), senast ändrat genom rådets direktiv 2003/59/EG (EGT L 226, 10.9.2003, s. 4, Celex 32003L0059).

och därigenom öka sin förmåga att ta till sig intryck och erfarenheter som kan bidra till en ökad värdering av säker körning.

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

- *redogör* för
 - faktorer som påverkar motorcykelns köregenskaper såväl positivt som negativt,
 - körtekniker som kan nyttjas för att köra motorcykeln på ett säkert och miljömedvetet sätt,
 - motorcykelns konstruktion och funktioner samt hur dessa inverkar på säkerhet och miljö,
 - motorcykelns olika skyddssystem och hur dessa fungerar,
 - innebörden av de miljökrav som finns för motorcykel,
 - betydelsen av att använda personlig skyddsutrustning,
 - väglagets påverkan på motorcykelns köregenskaper,
 - sambandet mellan körteknik och motorcykelns uppträdande,
 - naturlagarnas inverkan på motorcykelns rörelse,
 - hur man identifierar risker förknippade med motorcykelns konstruktion, funktion och förarens sätt att manövrera,
 - regler och bestämmelser som finns inom hela momentet manövrering, fordon och miljö,
- *utför* enklare kontroller och föreslår eventuella åtgärder på motorcykeln så att den blir trafiksäker,
- *uppvisar*
 - en god balans vid krypkörning,
 - en rutinmässig manövrering av motorcykeln,
 - ett säkert körsätt med passagerare,
- *använder*
 - rätt körteknik i olika situationer,
 - olika sätt att bromsa en motorcykel,
 - personlig skyddsutrustning,
- *identifierar* risker förknippade med motorcykelns konstruktion, funktion och förarens sätt att manövrera.

Självvärdering

Målet är uppnått när eleven

- *bedömer* sin förmåga
 - att manövrera en motorcykel på ett säkert sätt,
 - att klara en uppkommen krissituation,
 - att upptäcka risker förknippade med motorcykelns funktion och manövrering.

3 kap. Körning i olika trafikmiljöer

Syfte

1 § Momentet *körning i olika trafikmiljöer* syftar till att utveckla elevens förmåga att köra motorcykel på ett säkert, omdömesgillt och miljövänligt sätt i samverkan med andra trafikanter, i olika trafiksituationer och under olika förhållanden. Momentet syftar också till att utveckla elevens förmåga att vara förutseende, upptäcka risker och att köra med sådana säkerhetsmarginaler att han eller hon inte blir inblandad i kritiska situationer. I detta ingår att eleven skall anpassa sin körning, som t.ex. hastighet och placering, utifrån de omständigheter som råder. Momentet syftar dessutom till att ge kunskap om och förståelse för varför trafikregler finns och hur de skall följas. Ett annat syfte är att minska konsekvenserna efter en trafikolycka genom att förmedla kunskap om första hjälpen och vilka åtgärder som kan vidtas vid en trafikolycka.

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

- *redogör* för
 - de trafikregler som gäller för körning med motorcykel,
 - hur man ger första hjälpen och vilka åtgärder som kan vidtas vid en trafikolycka,
 - hastighetens inverkan för risken att dödas eller skadas i trafiken,
- *tillämpar* de regler som gäller för körning med motorcykel,
- *visar*
 - goda avsökningsrutiner i olika trafikmiljöer,
 - gott omdöme i samspelet med andra trafikanter,
- *kör* med tillräckliga säkerhetsmarginaler,
- *använder* en körteknik som medför låg bränsleförbrukning,

- *anpassar* hastighet, placering och övrig körning utifrån de omständigheter som råder,
- *identifierar*
 - risker i olika trafiksituationer och trafikmiljöer,
 - risker förknippade med andra vägtrafikanter svårigheter att se motorcykelförare i trafiken,
- *förutser* olika händelseförlopp i trafiken,
- *bedömer* konsekvenser av olika händelseförlopp.

Självvärdering

Målet är uppnått när eleven

- *värderar*
 - konsekvenserna av sin egen erfarenhet av körning med motorcykel,
 - det egna körbeteendet,
 - sin förmåga att ge första hjälpen och kunna vidta rätt åtgärder vid en trafikolycka,
- *accepterar* ett kritiskt tänkande om det egna körbeteendet.

4 kap. Resande med motorcykel i speciella sammanhang

Syfte

1 § Momentet *resande med motorcykel i speciella sammanhang* syftar till att ge eleven kunskap om betydelsen av att planera sitt resande med avseende på t.ex. vart, när, hur, under vilka omständigheter och varför en resa skall genomföras. Kunskapen skall kunna användas för att resa så miljövänligt som möjligt samtidigt som resande under riskfyllda förhållanden som tät trafik, halt väglag, dåligt väder etc., undviks. Dessutom syftar momentet till att förmedla kunskap som visar att körning under påverkan av alkohol, trötthet etc., ökar olycks- och skaderisken och därför inte är förenligt med god motorcykelkörning.

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

- *redogör* för
 - hur val av färdmedel, resällskap och färdväg påverkar trafiksäkerhet och miljö,

- hur påverkan av medicin, alkohol, andra droger, stress och trötthet påverkar förarbeteende och trafiksäkerhet,
- hur motorcykelkörning vid olika tidpunkter på dygnet påverkar förarbeteende och trafiksäkerhet,
- hur olika väglag och vägmiljöer påverkar förarbeteende och trafiksäkerhet.

Självvärdering

Målet är uppnått när eleven

- *bedömer* hur egna val och motiv till resande och motorcykelkörning kan påverka det egna förarbeteendet, trafiksäkerheten och miljön.

5 kap. Personliga förutsättningar och målsättningar i livet

Syfte

1 § Momentet *personliga förutsättningar och målsättningar i livet* syftar till att ge eleven en förståelse för hur olika personliga och sociala förutsättningar påverkar rollen som motorcykelförare. Eleven skall inse hur förarbeteende och olycksrisk har samband med viljan att efterleva regler och bestämmelser samt faktorer som ålder, kön, fysiska begränsningar, personlighet, attityd, livsstil, social bakgrund, utbildning och grupptillhörighet. Genom att förstå dessa samband förväntas eleven få bättre förutsättningar att anpassa sin körning så att risker förknippade med de egna förutsättningarna beaktas.

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

- *återger*
 - hur personliga livsförutsättningar och faktorer som kön, ålder, personlighet, attityd, livsstil och grupptillhörighet påverkar trafiksäkerheten,
 - hur nyttjandet av motorcykeln förändras från det att man är ung till det att man blir äldre och vilka konsekvenser det kan få för miljön, resandet och trafiksäkerheten,
 - hur man undviker att använda motorcykeln som ett medel för sökande efter spänning,
- *redogör* för
 - hur gruptryck uppstår och hur det kan påverka förarbeteende och trafiksäkerhet,

- hur medvetna eller impulsiva handlingar, sökande efter äventyr, spänning, nöje, lek etc., kan påverka förarbeteendet, trafiksäkerheten och miljön,
- hur olika val av transportslag kan påverka trafiksäkerhet och miljö,
- hur bristande vilja att efterleva regler och bestämmelser påverkar säkerhet och miljö,
- hur val av olika modeller av motorcyklar kan påverka trafiksäkerhet och miljö.

Självvärdering

Målet är uppnått när eleven

- *värderar* sin förmåga
 - att stå emot effekterna av grupptryck,
 - att motstå impulsiva handlingar, sökande efter äventyr, spänning, nöje, lek etc.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2008, då Vägverkets föreskrifter (VVFS 1996:167) om kursplaner, behörigheter A och A1 skall upphöra att gälla.

INGEMAR SKOGÖ

Mimmi Lundqvist Ryde